Chodník Jozefa Kronera

Kraj:	Žilinský
Okres:	Čadca
Geomorfologická jednotka:	Turzovská vrchovina
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územia:	žiadne
Prístup:	vlak Staškov / bus Staškov, žel. st. a pešo 440 m po miestnych komunikáciách (nie priamo cez koľaje!)
Východisko:	Staškov, Dom Jozefa Kronera
Trasa:	Staškov, Dom Jozefa Kronera: okruh po chodníku okolo sochárskych diel v lesíku vo svahu nad železnicou pri žel. stanici Staškov
Dĺžka, prevýšenie:	1,2 km, prevýšenie 55 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	úvodný panel + 12
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: kultúrno-historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2014

Aktuálny stav: Náučný chodník je dobre značený.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Staškov, ul. Jozefa Kronera 588, 023 53 Staškov, tel. 041 / 4302 723

Poznámky: (1) Náučný chodník je venovaný miestnemu rodákovi, významnému hercovi Jozefovi Kronerovi (viac v heslách nižšie). (2) Na chodníku nie sú informačné (vzdelávacie) panely – chodník vedie prírodnou galériou venovanou Jozefovi Kronerovi, ktorú tvorí 12 drevených plastík na motívy divadelných hier a filmov, v ktorých Jozef Kroner účinkoval. Diela vytvorilo 12 slovenských a českých akademických sochárov počas troch sochárskych sympózií s názvom **Úsmevy geniálneho klauna** v rokoch 2012, 2013 a 2015.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník nie je určený pre terénne vyučovanie. Odporúčame spojiť s návštevou pamätnej izby Jozefa Kronera, prípadne s krátkou verziou Turistického náučného chodníka Jozefa Kronera.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Staškov. Kopaničiarska obec pri juhovýchodnom okraji Turzovskej vrchoviny západne od Čadce na Horných Kysuciach s centrom v údolí Kysuce a osadami vo svahoch aj susedných Javorníkov. Jej intravilán súvisí s intravilánmi susedných obcí Raková, Podvysoká a Olešná. Bola osídlená počas kopaničiarskej kolonizácie v prvej polovici 17. storočia, prvá písomná zmienka pochádza z roku 1614. Územie patrilo hradnému panstvu Strečno, neskôr Budatín. Dominantou centra obce je neogotický rímskokatolícky farský kostol navštívenia Panny Márie z roku 1876 s oltárnym obrazom Navštívenie Panny Márie u Alžbety od Jozefa Božetecha Klemensa (1875). Pred kostolom sa nachádza bronzové súsošie Jána Pavla II. a Matky Terezy. V osade Jelitov bola postavená v roku 1888 drevená kaplnka, ktorú nahradila v roku 1937 murovaná. Na sviatok sv. Anny sa k nej konajú púte. Od roku 1914 obcou prechádza železnica z Čadce do Makova. V roku 1924 sa v obci narodil významný slovenský herec Jozef Kroner (viac v samostatnom hesle). Na jeho počesť sa od roku 1972 za účasti jeho dcéry Zuzany Kronerovej a synovca Jána Kronera, tiež hercov, koná každoročne v júli športovo-spoločenské podujatie (futbalový turnaj) Kronerov pohár. Počas troch sochárskych sympózií Úsmevy geniálneho klauna v rokoch 2012, 2013 a 2015 tu slovenskí a českí výtvarní umelci vytvorili diela pripomínajúce divadelné hry a filmy, v ktorých Jozef Kroner účinkoval. Formou open air galérie sú inštalované vo svahu nad železničnou stanicou na okruhu umeleckého Chodníka Jozefa Kronera.

Jozef Kroner (Staškov 1924 – Bratislava 1998). Jeden z najvýznamnejších a najväčších slovenských hercov, člen činohry Slovenského národného divadla. Narodil sa v Staškove v železničiarskej rodine ako jedno z dvanástich detí. Lásku k divadlu zdedil od otca – ochotníka –, sám po návrate z druhej svetovej vojny popri práci kresliča v Považských strojárňach v Považskej Bystrici ochotníčil. V rokoch 1948 – 1956 hral v Martine v Komornom divadle, neskôr až do odchodu do dôchodku v roku 1984 v SND v Bratislave. Na svojom konte má viac ako 170 filmových a 100 divadelných rolí. Dramatický vojnový príbeh Obchod na korze s jeho titulnou úlohou stolára Tóna Brtka získal v roku 1966 ako prvý česko-slovenský film cenu americkej Akadémie filmových umení a vied (Oscar) za najlepší cudzojazyčný film. Venoval sa aj umeleckému prednesu a hosťoval i na

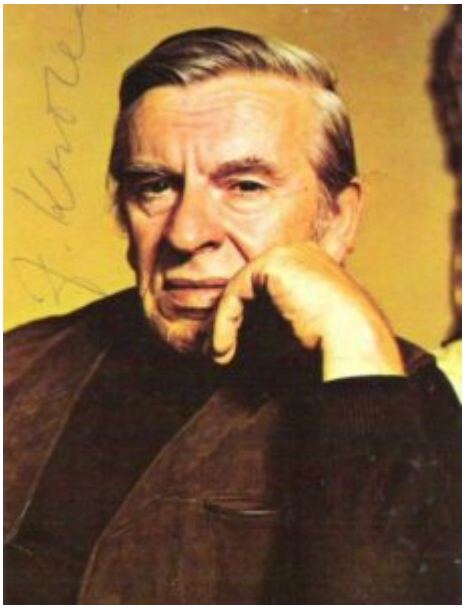
českých scénach. Za svoje umenie získal mnoho aj medzinárodných ocenení i titul národný umelec (1978). Od detstva bol vášnivým rybárom, je autorom viacerých spomienkových kníh. Hercami boli, resp. sú i jeho manželka, brat, dcéra Zuzana Kronerová a synovec Ján Kroner.

Dom Jozefa Kronera. Pamätná izba významného slovenského herca Jozefa Kronera pri železničnej stanici Staškov, zriadená v roku 2011 v bývalom strážnom domčeku železničnej trate z roku 1914, v ktorom sa narodil do mnohodetnej rodiny železničiara 20. marca 1924. V jednoducho zariadenom interiéri sa nachádza stôl, hercovo kreslo a vitrína s osobnými predmetmi, napr. listami, rybárskymi čižmami, okuliarmi, šálkou a oceneniami včítane sošky Oscara za film Obchod na korze, v ktorom stvárnil hlavnú postavu. Rodný dom Jozefa Kronera je verejnosti prístupný spravidla v letnej sezóne (máj – október) popoludní denne, inokedy na vyžiadanie deň vopred (tel. 0902 755 910, príp. 0944 027 720, 0948 610 807; skupiny treba ohlásiť tiež deň vopred).

Turzovská vrchovina. Horský geomorfologický celok bez ústredného chrbta na severozápade Slovenska siahajúci na sever od rieky Kysuce medzi Čadcou a Makovom po štátnu hranicu s Českom, odkiaľ tu čiastočne presahujú na Slovensko Moravsko-sliezske Beskydy a Jablunkovské medzihorie. Na východe susedí s Kysuckými Beskydami a na juhu s Javorníkmi. Geologicky územie budujú paleogénne flyšové súvrstvia zastúpené ílovcami, pieskovcami a zlepencami. Pomerne hladký vertikálne členitý vrchovinový reliéf je rozčlenený dolinami potokov (Kelčov, Kornianka, Predmieranka, Olešnianka, Trstená) na sieť samostatných chrbtov na relatívne odolnejších pieskovcových sériách s najvyšším vrchom Beskydok/Beskydek (953 m n. m.) na slovensko-českej štátnej hranici v najzápadnejšom cípe pohoria. Územie pokrývajú hlavne sekundárne smrekové lesy, odlesnené časti zaberajú lúky, pasienky a polia v okolí rozptýlených kopaničiarskych sídiel. Početné zosuvy.

Sochárske diela (zastávky chodníka)

1. Chodník Jozefa Kronera (*úvodný informačný panel*)
2. Včelie mapy – na motívy filmu Tisícročná včera
3. Pacho – na motívy filmu Pacho, hybský zbojník
4. Ozembuch – na motívy filmu Sváko Ragan
5. Brána do neba – na motívy filmu Obchod na korze
6. Mať muzikantov – na motívy seriálu My sme malí muzikanti
7. Medzi telom a dušou – na motívy filmu Ty, ktorý si na nebesiach
8. Matúšova medecína – na motívy filmu Slovácko sa nesúdi
9. Tradície vs. láska – na motívy hry Fidlikant na streche
10. Kubo – na motívy filmu Kubo
11. Naša cesta – na motívy filmu Biela nemoc
12. Hodiny – na motívy hry Profesor Poležajev
13. Charlesov klaun – na motívy filmu Ľudia z maringotiek

Chodník Jozefa Kronera, Stašov

